

wiadomości **PKN**

• N O R M A L I Z A C J A •

2/2016

**BEZPIECZEŃSTWO
I HIGIENA PRACY**

- 3 OD REDAKCJI
- AKTUALNOŚCI
- 4 PKN ze szkoleniem na Ukrainie
- 6 Przedstawiciele AENOR z wizytą w PKN
- ZE ŚWIATA
- 7 Moje spojrzenie na Davos i 4. rewolucję przemysłową
- 9 Nowa publikacja CEN określa umiejętności i kompetencje wymagane u profesjonalnych instruktorów i trenerów psów
- Z PRAC NORMALIZACYJNYCH
- 11 Okresowy przegląd Polskich Norm
- BEZPIECZEŃSTWO I HIGIENA PRACY
- 12 BHP w normach krajowych
- 13 ISO 45001
- 15 Akustyka
- 16 NOWE PN
- 21 ORGANY TECHNICZNE - styczeń 2016

„WIADOMOŚCI PKN” to miesięcznik elektroniczny publikowany cyklicznie na stronie internetowej PKN www.pkn.pl od numeru 9/2011.

ZESPÓŁ REDAKCYJNY

Redaktor prowadzący:
Joanna Skalska - tel. 22 556 74 62
Redaktor:
Barbara Kęsik - tel. 22 556 74 60
Skład:
Oskar Sztajer - tel. 22 556 77 62

REDAKCJA:

00-950 Warszawa, skr. poczt. 411
ul. Świętokrzyska 14
e-mail: redakcja@pkn.pl

WYDAWCA:

Polski Komitet Normalizacyjny
ul. Świętokrzyska 14
00-050 Warszawa

Materiały publikowane w miesięczniku „Wiadomości PKN” są chronione prawami autorskimi. Ich kopiowanie i rozpowszechnianie (w całości lub części) wymaga zgody wydawcy, a cytowanie powołania się na źródło.

Artykuły publikowane w miesięczniku przedstawiają punkt widzenia Autorów i nie zawsze są tożsame z poglądami wydawcy. Redakcja zastrzega sobie prawo do adiacji tekstów i zmiany tytułów. Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść ogłoszeń.

© Copyright by Polski Komitet Normalizacyjny
Zdjęcia © Fotolia.com
Zdjęcie na okładce:
© island26 - Fotolia.com

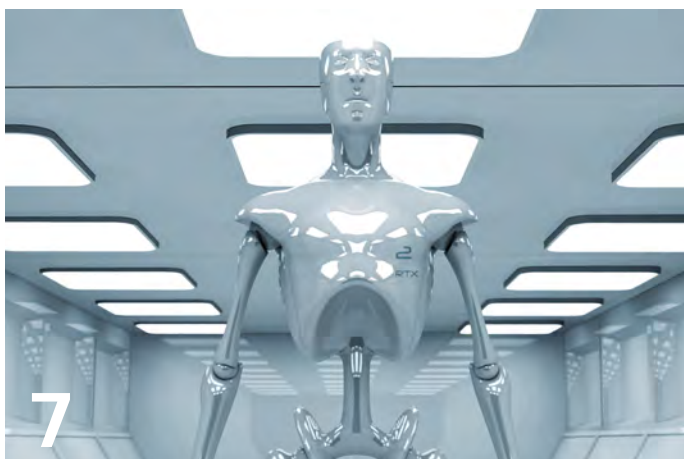
Szanowni Czytelnicy!

Bezpieczeństwo i higiena pracy to jeden z ważniejszych tematów w prawodawstwie i normalizacji europejskiej. Normy zaś to istotne narzędzie ułatwiające wdrożenie działań służących poprawie stanu bhp. W numerze znajdą Państwo informacje na temat funkcjonujących norm krajowych odnoszących się do systemu zarządzania bhp, jak i właśnie opracowywanej nowej Normie Międzynarodowej z tego zakresu. Sukces wprowadzenia systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy uzależniony jest od zaangażowania wszystkich pracowników oraz kierownictwa na etapie jego projektowania, wdrażania i utrzymywania. System taki pomaga organizacji w ustanowieniu polityki i celów w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz w ich realizacji i ocenie skuteczności podejmowanych działań.

Trzeba pamiętać, że działania normalizacyjne z zakresu bhp odnoszą się nie tylko do samego systemu ale również do wielu aspektów z tej dziedziny - maszyny, wyposażenie, sprzęt ochrony osobistej, systemy ochronne wykorzystywane w atmosferach zagrożonych wybuchem itd. Działalność normalizacyjna obejmuje ponadto inne występujące w miejscu pracy kwestie związane z zagrożeniami zdrowia jak: hałas, wibracje, ergonomia, niebezpieczne substancje.

Zachęcamy do zapoznania się ze wszystkimi artykułami tego numeru.

Redakcja

PKN ze szkoleniem na Ukrainie

Tomasz Mazur

W dniach 19-20 stycznia 2016 r. w Kijowie odbyło się szkolenie poświęcone zagadnieniom transformacji systemu normalizacyjnego oraz jego dostosowania do wymagań Unii Europejskiej. Inicjatorem spotkania było Ministerstwo Rozwoju Gospodarczego i Handlu Ukrainy, a przeprowadzono je w siedzibie Przedsiębiorstwa Państwowego „Ukraińskie Naukowe Centrum Badań i Szkoleń w dziedzinie Normalizacji, Certyfikacji i Problemów Jakości” (UkrNDNC).

Ze strony PKN w charakterze prelegentów wzięto udział troje ekspertów: Zygmunt Niechoda, Alicja Haras i Tomasz Mazur. W seminarium uczestniczyli pracownicy Ministerstwa Rozwoju i UkrNDNC, w tym pracownicy wydziałów: informatycznego, administracyjnego i marketingu.

Wykłady dotyczyły następujących zagadnień:

- podstawy polskiego systemu normalizacji;
- polskie doświadczenia w transformacji krajowego systemu normalizacji, prawa technicznego oraz oceny zgodności do warunków gospodarki rynkowej;
- pozyskiwanie interesariuszy normalizacji;
- organizacja prac normalizacyjnych oraz udział krajowych komitetów technicznych w normalizacji regionalnej i międzynarodowej;
- opracowanie Polskich Norm;
- rozwiązania informatyczne w pracach normalizacyjnych;
- finansowanie prac normalizacyjnych;
- marketing i sprzedaż norm.

W wystąpieniu otwierającym przedstawiciel Ministerstwa Rozwoju zapoznał zebranych z polityką rządu Ukrainy w dziedzinach: infrastruktury

techniczno-prawnej, jakości i bezpieczeństwa oraz przedstawił obecną sytuację ukraińskiej jednostki normalizacyjnej, jej dotychczasowe osiągnięcia i wyzwania, którym będzie musiała sprostać w najbliższej przyszłości.

Ukraiński system normalizacji przeszedł poważne zmiany w ostatnich latach. Realizując nakreśloną przez nowe władze Ukrainy politykę integracji z Unią Europejską, zniesiono obligatoryjność na rzecz dobrowolności stosowania norm oraz rozpoczęto proces implementacji dyrektyw Unii Europejskiej do ukraińskiego prawa. Ponieważ jednak zaszło to niedawno i oznacza rewolucyjną zmianę w podejściu do normalizacji, dyskusja z uczestnikami warsztatów wyraźnie odzwierciedlała trudny okres akomodacji do nowej rzeczywistości, w jakim znajduje się teraz ukraińskie społeczeństwo. Zadawane przez słuchaczy pytania dotyczyły m.in.: problemów z wycofywaniem norm zastępowanych, możliwości dalszego korzystania z norm wycofanych, dowolności w podejściu do spełnienia wymagań dyrektyw i przepisów - w tym możliwości stosowania innych rozwiązań niż przedstawione w aktualnych normach, braku ciągłego i re-

strykcyjnego nadzoru rynku, przeniesienia odpowiedzialności za wyrób na producenta.

Zagadnienia te budziły również wątpliwości uczestników procesów normalizacyjnych w Polsce w latach dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku. Ówczesne spotkania z przewodniczącymi, sekretarzami oraz reprezentantami podmiotów w nowo powołanych Normalizacyjnych Komisjach Problemowych wyglądały bardzo podobnie. Brak nadzoru nad stosowaniem norm, nowe zasady funkcjonowania systemów certyfikacji dobrowolnej i deklaracji zgodności, spotykały się wówczas z nieufnością, a czasem krytyką zainteresowanych, zatem wnikliwa analiza tych rozwiązań przez ekspertów UkrNDNC nie była zjawiskiem niespodziewanym.

W ślad za zmianą regulacji prawnych dotyczących krajowego systemu normalizacji, zmianom uległa też struktura i sposób działania UrkNDNC. Ukraińska jednostka normalizacyjna nie może cieszyć się okresem przejściowym w finansowaniu swej działalności. Tracąc status urzędu administracji państwowej - w dobie burzliwych przemian politycznych i ekonomicznych - stała się z dnia na dzień organizacją samofinansującą, w związku z czym tematy organizacji i zasad funkcjonowania komitetów technicznych, uczestnictwa zainteresowanych podmiotów w pracach normalizacyjnych oraz finansowania tych prac, a także metody marketingu i sprzedaży produktów i usług związanych z normalizacją spotkały się z ogromnym zainteresowaniem zebranych.

Obecna oferta produktów i usług PKN, w szczególności dotyczących certyfikacji i szkoleń, była obszernie omawiana podczas warsztatów, a gdy zabrakło czasu wykładowego także w kuluarach i na spotkaniach roboczych, w jakie zamieniały się wspólne posiłki. Potrzeba pozyskania środków koniecznych do finansowania instytucji, na równi z koniecznością ograniczenia wydatków, okazały się jednymi z największych wyzwań rysujących się przed UkrNDNC po zmianie statusu prawnego tej jednostki.

Podobnie w dziedzinie rozwiązań informatycznych doświadczenia PKN w budowaniu zintegrowanego systemu zarządzania pracami normalizacyjnymi oraz zbiorem norm okazały się cennymi wskazówkami dla licznie reprezentowanego na seminarium departamentu IT.

Podczas prezentacji systemu PZN szczególną uwagę zwrócić:

- mechanizm ogłaszania ankiety powszechnej i adresowanej;
- system zadaniowy w pracach normalizacyjnych;
- struktura harmonogramów prac wzorowana na rozwiązaniach CEN/CLC;
- zarządzanie plikami;
- funkcjonalność zliczania czasu pracy nad projektem.

Spojenie procesów opracowania nowych oraz sprzedaży istniejących norm klamrą jednej bazy danych oraz implementacja mechanizmów importu z baz regionalnych i międzynarodowych organizacji normalizacyjnych - na wzór rozwiązań zastosowanych w PKN - zostały uznane za główne założenia projektu nowego systemu informatycznego UkrNDNC, a nawiązanie współpracy z Wydziałem Informatyki PKN za kluczowe dla sukcesu tego przedsięwzięcia.

Przedstawiciele Kierownictwa UkrNDNC pozytywnie ocenili wyniki całego seminarium i wyrazili chęć dalszej współpracy z PKN, licząc na wsparcie w trudnym procesie przekształcania swej organizacji oraz całego systemu normalizacyjnego Ukrainy.

Wszyscy byliśmy świadkami burzliwych i niestety także krwawych zmagania naszego wschodniego sąsiada w walce o budowę nowoczesnego i demokratycznego społeczeństwa obywatelskiego. Cały czas obserwujemy ambitne działania tego państwa zmierzające do przyłączenia go do UE. Obecna trudna sytuacja ekonomiczna oraz wciąż nierozwiązany wewnętrzny konflikt na wschodzie kraju nie sprzyjają tym procesom. Jednak w obliczu tych trudności społeczeństwo ukraińskie zaprezentowało imponującą dojrzałość, mobilizując się do szlachetnych i bezinteresownych działań. Informatycy, biznesmeni, inżynierowie, ludzie na dobrze płatnych posadach rezygnują z pracy lub wracają z lukratywnych kontraktów zagranicznych, by jako utrzymujący się z oszczędności ochotnicy, pracować w instytucjach administracji państwowej na rzecz swego kraju i obywateli w potrzebie.

Obserwując taką postawę i zaangażowanie nie sposób wątpić w sukces Ukrainy w jej staraniach o odbudowę i stabilizację państwa. Staraniach, którym dopingować powinni też polscy przedsiębiorcy działający na tamtejszym rynku.

Przedstawiciele AENOR z wizytą w PKN

W dniach 1-2 lutego 2016 r. z wizytą do PKN przyjechali przedstawiciele AENOR (La Asociación Española de Normalización y Certificación) – krajowej jednostki normalizacyjnej Hiszpanii.

Od lewej: E. Zielińska, J. Kochańska, A. Brito, T. Schweitzer, J.G. Diaz

Podczas spotkania stronę polską reprezentowali: Tomasz Schweitzer (Prezes PKN), Jolanta Kochańska (Zastępca Prezesa PKN ds. Normalizacji) i Ewa Zielińska (Dyrektor WRZ); ze strony hiszpańskiej udział wzięli: Avelino Brito (Director General) oraz Javier Garcia Diaz (Standards Director).

Uczestnicy spotkania podzielili się informacjami o strukturze i sposobie funkcjonowania swoich instytucji oraz doświadczeniami związanymi z wprowadzaniem zmian w systemie normalizacji krajowej.

W prezentacji poświęconej PKN przedstawiono informacje o podstawach prawnych i organizacji systemu normalizacji w Polsce, w tym o roli Rady Normalizacyjnej oraz Rad Sektorowych. Obecnie w Polsce działają 254 komitety techniczne, 7 podkomitetów oraz 8 komitetów projektowych. Wszystkie organy techniczne liczą w sumie ponad 1200 członków, których reprezentuje około 3200 ekspertów. Najliczniej reprezentowaną w naszych OT grupą interesariuszy są organizacje, jednostki gospodarcze, spółki prawa handlowego. Kolejne dobrze reprezentowane grupy to uczelnie wyższe oraz organizacje naukowo-techniczne.

AENOR, podobnie jak PKN w Polsce, pełni rolę krajowej jednostki normalizacyjnej w Hiszpanii. Jednak oprócz działalności normalizacyjnej zajmuje się m.in. oceną zgodności, badaniami, szkoleniami oraz inspekcją. Ma 20 filii w Hiszpanii oraz biura w Brazylii, Chile, Ameryce Środkowej, Ekwadorze, Włoszech, Meksyku, Peru, Portugalii oraz Polsce. Jest stowarzyszeniem non-for-profit ze 165 członkami korporacyjnymi - są to krajowe stowarzyszenia sektorowe. Stowarzyszeniem zawiaduje zgromadzenie ogólne członków wspierane przez zarząd i komitet stały.

AENOR jest jedną z 10 największych na świecie jednostek certyfikujących. Jej zakres usług obejmuje zarówno certyfikację obowiązkową, jak i dobrowolną. Wydał ponad 40 tys. certyfikatów w zakresie systemów zarządzania oraz przyznał certyfikaty na znak

jakości N ponad 100 tys. produktów. Jest właścicielem ok. 190 schematów oceny zgodności. Ponadto jest właścicielem dwóch laboratoriów wykonujących badania z zakresu elektryczności, wydajności energetycznej, produktów z plastiku oraz żywności.

AENOR oprócz usług szkoleniowych, sprzedaży norm i informacji normalizacyjnej świadczy usługi związane z inspekcją. Inspekcje prowadzone są na wniosek klientów prywatnych lub władz publicznych w celu sprawdzenia, czy spełnione są wymagania prawa, norm lub innych specyfikacji.

Pion normalizacji AENOR podzielony jest na 5 dużych sektorów. Oprócz sektorów funkcjonują tzw. działy horyzontalne wspierające działalność wszystkich sektorów w zakresie nowych możliwości biznesowych, badań i innowacji oraz współpracy międzynarodowej. Prace normalizacyjne prowadzone są w 200 komitetach technicznych przez ponad 15 000 członków. W pracach technicznych na poziomie europejskim lub międzynarodowym uczestniczy ok. 3000 ekspertów. Sekretariaty komitetów technicznych prowadzone są przez instytucje zewnętrzne. AENOR prowadzi sekretariaty 16 komitetów międzynarodowych i europejskich.

Obecnie hiszpańska jednostka normalizacyjna przygotowuje się do przeprowadzenia zmian organizacyjnych, których celem jest przeniesienie działalności innej niż normalizacyjna do nowej jednostki prawnej.

Przedmiotem rozmów była również możliwość współpracy i wymiana poglądów na temat polityki normalizacyjnej. Omawiano wydajność i skuteczność Europejskiego Systemu Normalizacji oraz Wspólnej Inicjatywy dla Normalizacji przygotowywanej w ramach Strategii dla Wspólnego Rynku. Poruszano również kwestie związane z kryteriami, jakie muszą spełniać członkowie CEN i CENELEC.

E.Z.

Moje spojrzenie na Davos i 4. rewolucję przemysłową

Kevin McKinley, p.o. Sekretarz Generalny ISO

Przechadzając się zaśnieżonymi ulicami niewielkiego szwajcarskiego miasteczka jakim jest Davos, człowiek jest pod wrażeniem tego, że 40 głów państw oraz 2500 reprezentantów firm przybyło tutaj, by rozmawiać o najważniejszych wyzwaniach, przed którymi dziś stoimy.

W głównej sali obrad widzę i spotykam takie osobowości jak Ban Ki-moon (Sekretarz Generalny ONZ), królowa Jordanii Rania al-Jasin i nowy premier Kanady – Justin Trudeau. Biznesmeni spotykają się z reprezentantami Facebooka, Airbnb, Nestle, Monsanto, IKEI i wielu innych. Widzę przedstawicieli organizacji międzynarodowych, w tym Christine Lagarde z Międzynarodowego Funduszu Walutowego i Jim Yong Kim z Banku Światowego. Są tu również sławy takie jak Leonardo DiCaprio czy Kevin Spacey, którzy dzielą się swoimi poglądami i opiniami. Zostało jeszcze półtora dnia, ale już teraz mam pewne przemyślenia.

Tematem corocznego spotkania Światowego Forum Ekonomicznego w Davos jest 4. rewolucja przemysłowa. W latach 70. XVIII wieku świat zmienił się dzięki wynalezieniu silnika parowego, a kolejne impulsy rozwojowe są związane z wprowadzeniem produkcji masowej i w końcu z elektroniką. Dzisiaj, kiedy innowacyjne cyberfizyczne systemy takie jak roboty, drukarki 3D i autonomiczne pojazdy przekraczają granice

tego co uznawaliśmy za możliwe – znaleźliśmy się na skraju nowej rewolucji przemysłowej.

Głównym tematem rozmów w tym tygodniu będą konsekwencje dalszego rozwoju. Jak nowe technologie ukształtują świat? Czy kraje rozwijające się mocno odczują te zmiany? Jakie to będzie miało znaczenie dla relacji międzyludzkich? Celem dyskusji nie jest oczywiście hamowanie rozwoju, a jedynie zrobienie bilansu i ocenienie, w jakim kierunku zmierza nasz świat i jakim wyzwaniom będziemy musieli stawić czoła. Stephen Hawking powiedział niedawno, że jest „prawie pewne”, że technologia będzie grozić ludzkości przez następne kilka tysięcy lat. Jeżeli tak, to musimy przemyśleć, jakie będą konsekwencje jej długotrwałego używania.

Sztuczna inteligencja i roboty to interesujące przykłady, które na dobre zagościły w naszej wyobraźni, książkach i filmach. Część tej fikcji już teraz staje się rzeczywistością. Rozmawiałem z profesorem historii Patrickiem McCray'em o tym jaki wkład wniosą normy

do nowej ery przemysłowej. Historia pokazuje, że rozwój w tej 4. rewolucji przemysłowej będzie wymagał Norm Międzynarodowych. Będą one pełnić istotną rolę w otwarciu nowych możliwości, ale także jako wyznacznik pewnych oczekiwań, granic i limitów.

Doskonałym przykładem związku między normami a innowacjami jest ISO 13482 dotycząca bezpieczeństwa robotów opieki osobistej (personal care robots). Ta norma to punkt orientacyjny dla przemysłu w czasie gdy żadne inne wytyczne dla producentów nie istniały. A było tak dlatego, że nie mieliśmy doświadczenia z taką technologią. Bez opracowanej normy wielu graczy na polu przemysłowym nie chciało inwestować milionów w produkt, który mógłby nie zostać zaakceptowany ze względów bezpieczeństwa lub nowych, nieznanych obaw regulacyjnych. Dziś istnieje specjalny komitet techniczny zajmujący się opracowywaniem norm dotyczących robotyki.

Nowe technologie niosą ze sobą nowe ryzyko. Jednym z nich, które spędza sen z powiek wielu firmom, są cyberataki. Podczas debaty o cyberbezpieczeństwie Kevin Spacey, znany m.in. z *House of Cards*, mówił o swoich obawach, że powtórzy się ubiegłoroczny cyberatak na Sony Pictures. Według niego ten atak był jak kubeł zimnej wody dla wszystkich w firmie, w zasadzie w każdej firmie. Podczas dyskusji podniósł bardzo ważną kwestię: cyberbezpieczeństwo i ochrona cennej własności intelektualnej to wyzwania dla artystów w cyfrowej erze. ISO działa na tym polu bardzo aktywnie - opracowywane są narzędzia, które mają pomóc organizacjom zbudować cyberbezpieczną infrastrukturę i system reakcji.

Kolejna ważna dyskusja prowadzona w Davos dotyczyła inteligentnych miast i infrastruktury. Migracja ze wsi do miast oraz wprowadzenie nowych technologii do miast oznacza, że zastosowane rozwiązania systemowe będą musiały działać razem. Spójne normy zapewnią działanie i ochronę aktywów miasta, a także bezpieczeństwo i dobrobyt obywateli.

Achim Steiner, Dyrektor wykonawczy Programu Środowiskowego ONZ (UNEP – United Nations Environment Programme) podniósł analogiczną kwestię miasta przyszłości: przewiduje się, że globalna infrastruktura miast podwoi się w ciągu najbliższych 35 lat. Jak możemy być pewni, że budujemy w sposób zrównoważony? W tym roku ISO, IEC oraz ITU zorganizują forum dotyczące inteligentnych miast (smart city forum), dzięki któremu zarządzający miastami i inni interesariusze będą mogli przekonać się, jak normy mogą ich wspierać na tej drodze.

W ciągu ostatnich kilku dni odbyło się wiele inspirujących i zmuszających do myślenia dyskusji. Normy ISO mogą się sprawdzić na wielu polach. Wielu przywódców nie zdaje sobie sprawy jak istotne jest opracowanie i wykorzystanie norm w 4. rewolucji przemysłowej. To się jednak powoli zmienia. Normy ISO zostały dostrzeżone jako kluczowe w dostępie do rynku i promocji nowych technologii. Bez nich innowacje nie pójdą naprzód w pożądanym tempie.

Normy to także skarbnica światowych najlepszych praktyk. Są one sposobem na przekazanie ludziom i organizacjom rozwiązań złożonych, globalnych problemów, przed którymi przyszło im stanąć. Wspaniałe rzeczy mają miejsce, gdy światowi liderzy są zgodni. Uważa się, że potrzeba opracowania przez ISO wspólnych, globalnych rozwiązań będzie rosła proporcjonalnie do rozwoju nowych technologii wspierających prawdziwie zrównoważony świat.

Opr. I.P.

Źródło: ISO News (http://www.iso.org/iso/home/news_index/news_archive/news.htm?refid=Ref2044)

Nowa publikacja CEN określa umiejętności i kompetencje wymagane u profesjonalnych instruktorów i trenerów psów

CEN opublikował dokument, w którym zawarto minimalne wymagania dotyczące wiedzy, umiejętności i kompetencji, jakich oczekuje się od zawodowych instruktorów i trenerów psów. Porozumienie Warsztatowe CEN „Dog training Professionals – Knowledge, skills and competence requirements” (CWA 16979:2016) zostało opracowane przez wielu ekspertów z krajów europejskich, będących członkami Warsztatu CEN „Competences for dog training professionals” (CEN/WS 078).

Szacuje się, że w całej Europie ponad 500 000 osób pracuje jako trenerzy i instruktorzy psów. Badania sektora kynologicznego w Europie wykazały, że w ramach sektora działa wiele organizacji i stowarzyszeń różniących się podejściem do kwestii kwalifikacji profesjonalnych instruktorów i trenerów psów. Przeprowadzone badanie podkreśla potrzebę opar-

owania wspólnego zharmonizowanego podejścia w kwestii transgranicznego uznania i przyjęcia takich kwalifikacji.

Nowe Porozumienie Warsztatowe CWA 16979:2016 podaje minimalne kryteria oraz najważniejsze wymagania dotyczące wiedzy i umiejętności zawodowych trenerów psów pracujących w głównych obszarach związanych ze szkoleniami, behawioryzmem, sportem czy tresurą psów asystujących. Porozumienie jest wynikiem prac prowadzonych w 2015 roku przez członków CEN/WS 078, w tym wielu ekspertów z krajów europejskich (Belgia, Niemcy, Włochy i Portugalia), którzy reprezentowali prywatne i publiczne organizacje aktywnie działające w sektorze kynologicznym, od tresury psów asystujących po psy ratownicze.

CWA 16979:2016 określa minimalne wymagania kompetencyjne dla zawodowych trenerów psów ze szczególnym uwzględnieniem aspektów dotyczących zachowania i etyki zawodowej. Począwszy od

głównych zadań, jakie powinien wykonać zawodowy trener psów, porozumienie określa odpowiednie wymagania dotyczące umiejętności i wiedzy. Jest także odpowiedzią na potrzebę regularnego uaktualniania i ciągłego udoskonalania kompetencji zawodowych, stosując podejście „kształcenia ustawicznego”.

Warsztat CEN/WS 078 przewodniczyła Cinzia Marconi (prezydent FCC – Formatore Cinofilo Certificato) z Włoch. Odnosząc się do CWA 16979, C. Marconi mówiła: „Ten opracowany w ramach konsensusu dokument przyczyni się do poprawy jakości tresury psów, w konsekwencji ma stanowić znaczną poprawę jakości usług świadczonych konsumentom. Porozumienie przyniesie także korzyści w związku z ochroną i dobrostanem psów, co jest szczególnie istotne przy uwzględnieniu zasad etycznych, które powinny być zawsze brane pod uwagę”.

Interesariusze odpowiedzieli pozytywnie na publikację CWA 16979:2016. Nareszcie mamy znakomite wytyczne i, być może w najbliższej przyszłości, znak jakości zawodowych trenerów psów, z korzyścią dla wielu „najlepszych przyjaciół” i wszystkich ludzi – mówi Caroline Thienpont, założycielka i główna trenerka w HACHIKO – belgijskiej organizacji non-profit zajmującej się szkoleniem psów przewodników dla osób z niepełnosprawnością ruchową lub cierpiących na epilepsję.

Barbara Schöning, członkini ESVCE (European Society of Veterinary Clinical Ethology) oraz GTVMT (German Society of Veterinary Clinical Ethology) uważa: „CWA 16979 to pierwszy dokument na szczeblu europejskim, który zajmuje się kwestią wiedzy zawodowych trenerów psów, ich umiejętnościami i kompetencjami. Określa wymagania, jakie w swojej nauce i codziennej pracy muszą spełnić trenerzy psów, ponadto stanowi wzorzec wymagań, które trzeba spełnić, by efektywnie trenować psy w sposób zapewniający im dobrostan. Wskazuje także, jaki zasób wiedzy i jakie umiejętności powinny zostać przekazane właścicielom psów w celu zapewnienia zwierzętom długotrwałego dobrostanu”.

Uwagi:

Porozumienia Warsztatowe CEN (CEN Workshop Agreements, CWAs) to osiągnięte w ramach konsensusu specyfikacje, opracowane w otwartych warunkach „warsztatowych”. Prace nad CWA przebiegają szybko; średni czas prac od rozpoczęcia warsztatów do publikacji porozumienia to około 12 miesięcy. CWA nie posiada statusu Normy Europejskiej, więc krajowe jednostki normalizacyjne nie są zobligowane do ich wdrażania na szczeblu krajowym.

Porozumienie warsztatowe CEN „Dog training Professionals – knowledge, skills and competence requirements” podaje minimalne kryteria oraz najważniejsze wymagania kompetencyjne w zakresie wiedzy i umiejętności zawodowych trenerów psów pracujących w głównych obszarach związanych ze szkoleniami, behawioryzmem, sportem oraz tresurą psów asystujących.

Opr. I.P.

Źródło: CEN News (<http://www.cen.eu/news/brief-news/Pages/NEWS-2016-002.aspx>)

New CEN publication defines skills and competences required by professional dog trainers and instructors

Okresowy przegląd Polskich Norm

PKN przywiązuje dużą wagę do dostarczania użytkownikom produktów normalizacyjnych dobrej jakości, co znalazło odzwierciedlenie w przyjętej Strategii PKN na lata 2009-2013, a następnie w Strategii PKN na lata 2014-2020. O wysokiej jakości Polskich Norm świadczy m.in. aktualność ich postanowień.

W odniesieniu do Polskich Norm wprowadzających Normy Europejskie aktualność postanowień jest zapewniana przez stosowanie przepisów wewnętrznych CEN/CENELEC, zgodnie z którymi PKN ma obowiązek wprowadzenia wszystkich Norm Europejskich i wycofania PN sprzecznych z EN w terminie ustalonym przez europejskie organizacje normalizacyjne.

W przypadku PN wprowadzających Normy Międzynarodowe takiego obowiązku nie ma, dlatego w zbiorze PN mogą funkcjonować wdrożenia nieaktualnych Norm Międzynarodowych, co niekoniecznie jest w interesie członków KT i polskiego rynku. Podobnie mogą występować PN własne, których zapisy nie odpowiadają aktualnemu poziomowi techniki i nauki, a nie zostały wycofane ze zbioru norm aktualnych. W skrajnych przypadkach PN własne mogą być sprzeczne z przepisami i należy w takim przypadku podjąć konkretne działania w celu wycofania bądź nowelizacji PN.

W 2010 r. została opracowana i wdrożona procedura określająca zasady przeglądu Polskich Norm własnych i Polskich Norm wprowadzających Normy Międzynarodowe, która umożliwi przeprowadzenie cyklicznych, pięcioletnich przeglądów PN. Obecnie obowiązuje procedura R2-P4 Przegląd Polskich Norm oraz wycofanie Polskich Norm i Polskich Dokumentów

Normalizacyjnych, która umożliwi przeprowadzenie przeglądu z wykorzystaniem aplikacji PZN. Ostatnich pięć przeglądów PN przeprowadzonych w 2010, 2011, 2012, 2014 i 2015 roku pozwoliło na przegląd całego zbioru PN własnych opracowanych przed 1994 r., czyli w poprzednim obligatoryjnym systemie normalizacyjnym. W wyniku tych przeglądów wycofano PN nieaktualne, sprzeczne z przepisami i przestarzałe. Znaczną część PN nieaktualnych KT zdecydowały się znowelizować i dostosować do aktualnego poziomu techniki oraz metodyki.

Obecnie pozostało **319 PN** sprzed 1994 r., które są nowelizowane przez KT i przewidziane (po spełnieniu wymagań proceduralnych) w przyszłości do zatwierdzenia i opublikowania. Po opublikowaniu tych norm, w PKN będą funkcjonowały wszystkie Polskie Normy aktualne o statusie dobrowolnym i zatwierdzone oraz opublikowane w dobrowolnym systemie normalizacyjnym.

27 stycznia 2016 r. PKN ogłosił kolejny przegląd PN (własnych i PN wprowadzających Normę Międzynarodową), który dla KT zakończy się **31 maja 2016 r.** Przeglądowi w 2016 r. podlegają PN opublikowane w latach: 2010, 2005, 2000 i 1995. Przegląd dotyczy 609 PN.

J.K.

BHP w normach krajowych

Obecnie organizacje coraz powszechniej uznają za niezbędne podejmowanie działań służących poprawie bhp. Aby te działania były skuteczne trzeba je prowadzić systematycznie i w sposób zorganizowany, czyli systemowy. Tak więc firmy decydują się na wprowadzenie systemu zarządzania bhp. Wprowadzając ten system firma uzyskuje nie tylko wyższy poziom bhp, ale też satysfakcjonujące efekty ekonomiczne. Skuteczne wdrożenie systemu jest pomocne także w zapewnieniu zgodności z wymaganiami prawnymi. Warto podkreślić, że system jest częścią ogólnego systemu zarządzania organizacją.

Normy okazały się ważnym narzędziem wprowadzającym działania służące poprawie stanu bhp. Pierwszą normą poświęconą systemom zarządzania bhp była norma brytyjska BS 8800:1996 *Guide to occupational health and safety management systems*. W tym samym roku na warsztatach ISO podjęto decyzję o rezygnacji z opracowania Normy Międzynarodowej poświęconej temu zagadnieniu i zachęcono kjn do opracowania norm krajowych. Efektem prac normalizacyjnych w Polsce są następujące Polskie Normy dotyczące systemów zarządzania bhp:

PN-N-18001 Systemy zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy – Wymagania

PN-N-18004 Systemy zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy – Wytyczne

W skład serii norm PN-N-18000 wchodzi również:

PN-N-18002 Systemy zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy – Ogólne wytyczne do oceny ryzyka zawodowego

PN-N-18011 Systemy zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy – Wytyczne auditowania

Podstawową normą dotyczącą systemów bhp jest PN-N-18001. Norma ta definiuje system zarządzania bhp jako: „część ogólną systemu zarządzania organizacją, która obejmuje strukturę organizacyjną, planowanie, odpowiedzialność, zasady postępowania, procedury, procesy i zasoby potrzebne do opracowania, wdrażania, realizowania, przeglądu i utrzymania polityki bezpieczeństwa i higieny pracy”.

W ujęciu tej normy bezpieczeństwo i higiena pracy to: „stan warunków i organizacji pracy oraz zachowań

pracowników zapewniający wymagany poziom ochrony zdrowia i życia przed zagrożeniami występującymi w środowisku pracy”.

Norma określa wymagania dot. tego systemu. Do tego, aby system został wdrożony i poprawnie funkcjonował potrzebne jest zaangażowanie kierownictwa organizacji. W jego gestii będzie zapewnienie środków na realizację systemu, ustalanie i aktualizowane polityki i celów procesu oraz przeprowadzanie przeglądów systemu. Jednak w proces powini się włączyć także pracownicy organizacji na etapie planowania, wdrażania, działań korygujących oraz wszelkich działań na rzecz doskonalenia systemu.

Dokument pozwala zidentyfikować te czynniki bezpieczeństwa i higieny pracy, które organizacja może nadzorować i na które ma wpływ. Norma może być stosowana w każdej organizacji zamierzającej wdrożyć, utrzymywać i doskonalić system bhp. Jest kompatybilna z normami dot. SZJ i zarządzania środowiskowego oraz wykazuje zbieżność z wytycznymi MOP (ILO-OSH 2001).

Krajowe normy dotyczące systemów zarządzania bhp przez pewien czas spełniały swoją rolę. Jednak ze względu na duże zainteresowanie przedsiębiorstw certyfikacją systemów zarządzania bhp podjęto kolejną próbę opracowania Normy Międzynarodowej. Inicjatorem tych prac był Brytyjski Instytut Normalizacyjny, który we współpracy z innymi kjn opracował dokument OHSAS 18001:1999. Stał się on podstawą prac normalizacyjnych nad nową Normą Międzynarodową. W 2013 roku utworzono komitet projektowy ISO/PC 283 do opracowania normy ISO 45001.

oprac. B.K.

ISO 45001

Każda organizacja jest odpowiedzialna za minimalizowanie ryzyka zagrażającego zdrowiu lub życiu swoich pracowników. Według szacunków Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP) w 2013 roku 2,34 mln zgonów związanych było z wykonywaniem pracy zawodowej. W większości były one skutkiem problemów zdrowotnych, a nie wypadków. Instytut Bezpieczeństwa i Higieny Pracy (IOSH) szacuje, że 660 000 zgonów rocznie jest spowodowanych chorobą nowotworową związaną z pracą.

Wiele organizacji jest zainteresowanych systematycznymi działaniami na rzecz bezpieczeństwa i higieny pracy. Skuteczność tych działań wymaga, aby były prowadzone w ramach uporządkowanego systemu zarządzania wdrożonego w tych organizacjach. Dlatego ISO opracowuje normę z zakresu systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy, która ma na celu ułatwienie właściwego zarządzania ryzykiem i poprawienie efektów działań w zakresie bhp.

Czym będzie ISO 45001?

ISO 45001 jest Normą Międzynarodową, która określa wymagania dla systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy oraz wytyczne stosowania. Umożliwia organizacjom poprawienie wydajności systemu bhp przy zapobieganiu urazom i problemom zdrowotnym.

ISO 45001 może być stosowana przez każdą organizację, niezależnie od jej wielkości, rodzaju i charakteru.

Wszystkie wymagania ISO 45001 mogą być zintegrowane z systemami zarządzania funkcjonującymi w organizacji.

Czym ISO 45001 nie będzie ...

ISO 45001 nie określa szczegółowych kryteriów systemu zarządzania bhp, nie jest też nakazowa w kwestii jego konstruowania. System zarządzania bhp stworzony przez organizację powinien odpowiadać na specyficzne potrzeby związane z jej funkcjonowaniem.

ISO 45001 nie odnosi się konkretnie do takich kwestii jak bezpieczeństwo produktu, uszkodzenia mienia lub oddziaływanie na środowisko, a organizacja nie jest zobowiązana do uwzględnienia tych kwestii, chyba że stanowią one ryzyko dla pracowników.

ISO 45001 nie ma być dokumentem prawnie wiążącym, jest narzędziem zarządzania do dobrowolnego stosowania przez organizacje. Jej celem jest wyeliminowanie lub zminimalizowanie ryzyka wystąpienia szkód.

Jakie będą korzyści z wykorzystania ISO 45001?

System zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy zgodny z ISO 45001 umożliwi:

- opracowanie i wdrożenie zasad i celów w zakresie zarządzania bhp;

- utworzenie procesów, które uwzględniają „kontekst” organizacji, biorą pod uwagę ryzyko i szanse oraz wymagania prawne;
- określenie zagrożeń i ryzyka związanych z bhp - dokładanie starań do ich wyeliminowania lub zminimalizowania;
- zwiększenie świadomości ryzyka związanego z bhp;
- ocenę skuteczności bhp;
- rozwijanie w organizacji pozytywnej kultury dotyczącej zdrowia i bezpieczeństwa;
- zapewnienie pracownikom odegrania aktywnej roli w kwestiach bhp.

Dzięki temu organizacja zyska reputację bezpiecznego miejsca do pracy i może odnieść bezpośrednie korzyści, takie jak:

- poprawa zdolności do reagowania na kwestie zgodności regulacyjnych;
- zmniejszenie ogólnych kosztów wypadków;
- zmniejszenie przestoju i kosztów zakłócenia działalności;
- obniżenie kosztów składek ubezpieczeniowych;
- zmniejszenie absencji pracowników.

ISO 45001 będzie opracowana zgodnie z wytycznymi ISO dotyczącymi systemów zarządzania, określonymi w Dyrektywach ISO/IEC, Część 1, Skonsolidowany Suplement ISO, Załącznik SL. Jednolita podstawowa struktura, identyczny tekst podstawowy, wspólne terminy i podstawowe definicje dla wszystkich norm systemów zarządzania ułatwią wdrażanie norm różnych systemów zarządzania oraz auditowanie systemów.

ISO 45001 a OHSAS 18001:1999

Brytyjski Instytut Normalizacyjny BSI opracował w 1999 r., wspólnie z kilkoma krajowymi jednostkami normalizacyjnymi oraz jednostkami certyfikującymi dokument OHSAS 18001:1999 *Specification for occupational health and safety management systems* kompatybilny z systemami zarządzania wg ISO 9001 i ISO 14001, zawierający wymagania dla systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy. Znowelizowana wersja tego dokumentu została opublikowana w 2007 r. pod zmienionym tytułem *Occupational health and safety management systems – Requirements*.

David Smith, przewodniczący komitetu projektowego ISO/PC 283, Occupational health and safety management systems na pytanie, dlaczego jest opracowywana norma ISO 45001 skoro funkcjonuje powszechnie przyjęty dokument OHSAS 18001 stwierdził, że „(...) Po pierwsze, wiele firm korzysta już z norm ISO dotyczących systemów zarządzania, tak więc to ułatwi zintegrowanie systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy z innymi systemami funkcjonującymi w organizacji. W szczególności skupiliśmy się na łatwej integracji z normą ISO 14001, z tego względu, że wiele organizacji, zwłaszcza małych przedsiębiorstw, zatrudnia jedną osobę, która zajmuje się zarówno bezpieczeństwem, jak i kwestiami ochrony środowiska. Ponadto, mamy nadzieję, że nazwa ISO i związane z nią uznanie dadzą większą wiarygodność normie i wpłyną na jej szersze zastosowanie”.

ISO 45001 jest na etapie opracowania projektu Normy Międzynarodowej ISO/DIS 45001. Krajowe jednostki normalizacyjne będące członkami ISO mają 3 miesiące na przesyłanie uwag do dokumentu. Opublikowanie normy jest planowane pod koniec 2016 lub na początku 2017 r.

oprac. na podstawie www.iso.org
J.S.

Akustyka

KT 157 ds. Zagrożeń Fizycznych w Środowisku Pracy

Dla wielu użytkowników maszyn i urządzeń ważnym problemem w zwalczaniu hałasu jest efektywna wymiana informacji akustycznej między zainteresowanymi stronami, do których należą wytwórca, dostawca i użytkownik. Informację akustyczną uzyskuje się na podstawie wyników pomiarów wykonywanych w określonych warunkach z zastosowaniem przyrządów pomiarowych spełniających wymagania norm. Do opisu emisji dźwięku przez maszyny lub urządzenia mogą być stosowane dwie uzupełniające się wielkości – poziom mocy akustycznej i poziom ciśnienia akustycznego emisji w określonym miejscu.

Na temat wyznaczania hałasu emitowanego przez maszyny i urządzenia opracowano serię Norm Międzynarodowych, przyjętych równolegle jako Normy Europejskie. Zostały one umieszczone w wykazie norm zharmonizowanych do dyrektywy maszynowej. Do zbioru Polskich Norm są wprowadzone jako: PN-EN ISO 11200, PN-EN ISO 11201, PN-EN ISO 11202, PN-EN ISO 11203, PN-EN ISO 11204 oraz PN-EN ISO 11205.

W styczniu 2016 r. opublikowano w wersji polskiej normę [PN-EN ISO 11200:2014-10 Akustyka – Hałas emitowany przez maszyny i urządzenia – Wytyczne stosowania norm podstawowych dotyczących wyznaczania poziomów ciśnienia akustycznego emisji na stanowisku pracy i w innych określonych miejscach](#).

Norma ta jest wprowadzeniem do całej serii i zawiera wytyczne, które mają na celu:

- ułatwienie tworzenia procedur badania hałasu;
- podanie fizycznego objaśnienia danej wielkości emisji hałasu w porównaniu do innych wielkości hałasu;
- porównanie różnych metod pomiarowych zawartych w całej serii;
- ułatwienie wyboru najbardziej właściwej metody w typowych sytuacjach praktycznych.

Norma jest opracowana w dużej mierze w postaci schematów blokowych i tablic. Opisano w niej również analizy przypadków. Podane wytyczne dotyczą jedynie dźwięków powietrznych. Mają ogólnie zastosowanie w badaniach hałasu, a w szczególności przy opracowywaniu procedur badania hałasu.

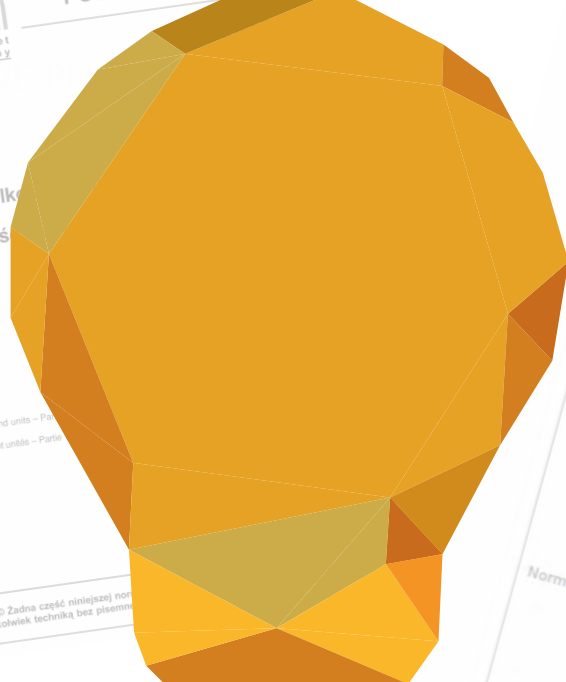
Jedną z norm z wymienionej wyżej serii, opublikowaną również w styczniu 2016 r. w wersji polskiej jest

[PN-EN ISO 11204:2010 Akustyka – Hałas emitowany przez maszyny i urządzenia – Pomiar poziomu ciśnienia akustycznego emisji na stanowisku pracy i w innych określonych miejscach z zastosowaniem dokładnych poprawek środowiskowych](#). W normie określono metodę wyznaczania poziomów ciśnienia akustycznego emisji maszyn i urządzeń na stanowisku pracy i w innych określonych miejscach w pobliżu maszyny, w dowolnym środowisku, które spełnia określone wymagania kwalifikacyjne. Stanowisko pracy zajmowane przez operatora może być zlokalizowane w otwartej przestrzeni, w pomieszczeniu, w którym pracuje badane źródło, w kabinie stanowiącej integralną część badanego źródła lub w obudowie zdalnego sterowania badanego źródła.

Poziomy ciśnienia akustycznego emisji są wyznaczone z zastosowaniem charakterystyki częstotliwościowej A i dodatkowo, jeśli jest to wymagane, mogą być wyznaczone z zastosowaniem charakterystyki częstotliwościowej C. Podano metodę wyznaczania lokalnej poprawki środowiskowej (z zastrzeżeniem określonej granicznej wartości maksymalnej), stosowanej do mierzonych poziomów ciśnienia akustycznego w celu wyeliminowania wpływów odbić od powierzchni innych niż płaszczyzna, na której umieszczone jest badane źródło. Metoda określona w normie pozwala na uzyskanie wyników pomiarów klasy dokładności 2 (technicznej) lub klasy dokładności 3 (orientacyjnej). Poprawki mają zastosowanie w odniesieniu do hałasu tła i do środowiska akustycznego. Celem pomiarów jest m.in. umożliwienie porównania, pod względem emisji hałasu, różnych egzemplarzy z danej rodziny maszyn w określonych warunkach środowiska i w znormalizowanych warunkach zainstalowania i pracy. Otrzymane dane mogą być również wykorzystane do deklaracji i weryfikacji poziomów ciśnienia akustycznego emisji zgodnie z [PN-EN ISO 4871 Akustyka – Deklarowanie i weryfikowanie wartości emisji hałasu maszyn i urządzeń](#).

Pozostałe normy z omawianej serii są również opublikowane w polskiej wersji językowej, z wyjątkiem PN-EN ISO 11205.

*Danuta Lis
Sektor Zdrowia, Środowiska i Medycyny*

Nowe Polskie Normy

Dekoracyjne biokominki do użytku domowego

KT 137 ds. Urządzeń Ciepłno-Mechanicznych w Energetyce

Biokominki będące idealną alternatywą zarówno dla tradycyjnych, jak i gazowych rozwiązań, zyskują coraz większą popularność. Rynek oferuje wiele tego typu produktów, niestety nie wszystkie mają odpowiedni poziom wykonania, wygodę użytkowania, a co najważniejsze bezpieczeństwo.

Na rynkach krajowych funkcjonują różne normy (np. szwedzka SP SITAC 034, francuska NF D 35-386, niemiecka DIN 4734-1 czy amerykańska UL 1370 i kanadyjska ULC/ORD-C627), ich postanowienia jednak mocno się różnią, niejednokrotnie są nawet sprzeczne. W związku z tym konieczne okazało się ujednoczenie wymagań na terenie całej Europy i stworzenie jednolitej Normy Europejskiej dla rynku biokominków. Wynikiem tego działania jest nowa norma EN 16647:2015 *Fireplaces for liquid fuels - Decorative appliances producing a flame using alcohol based or gelatinous fuel - Use in private households*, która została opublikowana w angielskiej wersji językowej jako

PN-EN 16647:2015-11 *Kominki na paliwa ciekłe - Urządzenia dekoracyjne wytwarzające płomień przy wykorzystaniu alkoholu na bazie paliwa w postaci żelu - Zastosowanie w prywatnych gospodarstwach domowych*. Dotyczy ona urządzeń wolnostojących, wiszących na ścianie oraz wbudowanych, przeznaczonych do użytku wewnętrznego w przestrzeniach prywatnych. Norma ma zastosowanie dla urządzeń gotowych do użycia, których palenisko jest integralną częścią produktu, o maksymalnej mocy grzewczej 4,5 kW. Nie obejmuje rozwiązań komercyjnych z zewnętrznym zbiornikiem oraz urządzeń do użytku zewnętrznego.

Do opracowania normy posłużyły wyniki prac grupy roboczej CEN/TC 46/WG 2 „Fireplaces for liquid fuels” z uwzględnieniem raportów pochodzących zarówno od laboratoriów krajowych, jak i niezależnych badań największych producentów (Planika, Safretti). Badaniom poddane zostały różne kominki manualne, automatyczne, zasilane płynnym oraz żelowym biopaliwem na bazie etanolu.

Norma zawiera między innymi wymagania dotyczące konstrukcji urządzenia, wskazując maksymalną ilość paliwa, która może być w bezpośrednim kontakcie z ogniem. Określa wymagania dotyczące jakości materiałów wykorzystanych do produkcji. Jasno określa, jakie badania muszą być wykonane przez akredytowane laboratoria, aby dany biokominek spełniał wszystkie wymagania normy.

Zdjęcie: Fla Planika Floatinghouses Bydgoszcz

Norma zwraca przede wszystkim uwagę na bezpieczeństwo użytkownika. Producenci zobowiązani są do podawania minimalnych wymiarów pomieszczeń, bezpiecznej odległości od materiałów palnych, rodzajów materiałów wykorzystywanych do zabudowy oraz szczegółowej instrukcji użytkowania produktu. Określa również graficzne oznakowanie, informujące użytkownika o sposobie obsługi produktu i ostrzegające przed ewentualnymi niebezpieczeństwami.

Norma wprowadza wyraźny podział na biokominiki manualne i automatyczne. Dbając o bezpieczeństwo użytkownika, nakłada restrykcyjne badania na produkty manualne, w których proces napełniania paliwem, rozpalania oraz zagaszania jest obciążony dodatkowym ryzykiem. W przypadku kominków automatycznych koncentruje się na kontroli niezawodności systemów, które przenoszą, z użytkownika na produkt, nadzór nad sprawnym przebiegiem ww. procesów.

Podobny podział wprowadza się podczas określania wymagań dla emisji substancji wydzielanych podczas spalania. Podczas prac grupy ekspertów wykazano, że istnieje bezpośrednie powiązanie pomiędzy wzrostem temperatury a pogorszeniem się jakości powietrza w pomieszczeniu.

W procesie badania poziomu CO, CO₂, NO_x, aldehydów czy pozostałości powstałych w procesie spalania dla różnych grup kominków, okazało się, że optymalna jakość powietrza jest utrzymywana wówczas, gdy istnieje system monitorowania

temperatury paliwa w produkcie. Norma określa szczegółowy proces pomiaru każdej z powyższych substancji.

Nowa Norma Europejska poprzez zharmonizowanie wymagań, jakie powinny spełniać biokominiki, spowoduje poprawienie jakości produktów oferowanych na rynku. Pozwoli wyeliminować urządzenia, których konstrukcja i bezpieczeństwo użytkownika nie jest badane przed wprowadzeniem do sprzedaży. Zablokuje również sprzedaż produktów wykonanych z materiałów niskiej jakości, których awarie mogą stanowić zagrożenie dla przestrzeni prywatnych i ich mieszkańców. Spowoduje, że przestrzeganie instrukcji montażu i użytkowania zagwarantuje pełne bezpieczeństwo na każdym etapie pracy kominka. Opracowanie nowej normy zmotywowało również producentów do wprowadzania nowych technologii ukierunkowanych na rozwój rozwiązań gwarantujących bezpieczeństwo pracy produktu. Przyczyni się to zapewne do prężnego rozwoju rynku biokominków w Europie, a przede wszystkim bezpieczeństwa użytkowników.

*Sektor Maszyn i Inżynierii
Mikołaj Woyna – ekspert CEN/TC 46/WG 2 „Fireplaces for liquid fuels”, reprezentant firmy „Planika”,
członka KT 137 ds. Urządzeń Ciepłno-Mechanicznych w Energetyce*

Mikrobiologia żywności i pasz

KT 3 ds. Mikrobiologii Żywności opracował polską wersję językową zmiany:

PN-EN ISO 7218:2008/A1:2013 Mikrobiologia żywności i pasz - Wymagania ogólne i zasady badań mikrobiologicznych

Wprowadzone zmiany dotyczą uszczegółowienia co do:

- wymagań, sprawdzeń i obsługi niektórych elementów wyposażenia używanego w laboratorium mikrobiologicznym, takich jak: pehametry, dozowniki pożywek, aparaty do posiewu spiralnego, destylatorów i dejonizatorów, pipet i pipetorów;
- zmian związanych z postępowaniem podczas badań mikrobiologicznych i sposobem obliczania wyników;
- wskazań metody dwupłytkowej, jako zapewniającej większą wiarygodność wyników w odniesieniu do metody jednopłytkowej, szczególnie dla laboratoriów nieakredytowanych wg ISO 17025.

Podano również sposób obniżenia granicy odczytu poza współczynnik 10 kolonii dla posiewu powierzchniowego oraz zmodyfikowano załączniki poprzez uszczegółowienie podanych sposobów obliczania wyników i zamieszczenia odpowiednich przykładów.

KT 40 ds. Pasz opracował polskie wersje językowe następujących norm:

PN-EN 16278:2012 Pasze - Oznaczanie nieorganicznego arsenu metodą absorpcyjnej spektrometrii atomowej z generowaniem wodorków (HG-AAS) po trawieniu z wykorzystaniem mikrofal i rozdzieleniu przez ekstrakcję do fazy stałej (SPE)

która została zatwierdzona przez Prezesa PKN i opublikowana 10.11.2015 r.

oraz

PN-EN ISO 15781:2009 Pasze - Oznaczanie soli amonowej maduramycyny metodą HPLC z fazą odwróconą po derywatywacji pokolumnowej

która została zatwierdzona przez Prezesa PKN i opublikowana 10.12.2015 r.

Powyższe normy zostały uznane przez Komisję Europejską jako ważne dla oceny bezpieczeństwa i jakości pasz. Są one zharmonizowane do Dyrektywy

Rady 70/373/EWG z 20 lipca 1970 r. w sprawie wprowadzenia wspólnotowych metod pobierania próbek i analizy do celów urzędowych kontroli pasz.

Zawierają one metody badań:

- nieorganicznego arsenu, którego nadmiar, a zwłaszcza jego nieorganiczna forma jest substancją szkodliwą i jest związkiem toksycznym dla człowieka;
- soli amonowej maduramycyny – kokcydiostatyku należącego do grupy antybiotyków jonoforowych, które są stosowane w przemysłowej hodowli zwierząt w formie dodatku do pasz, w celu zapobiegania choroby zwanej kokcydiozą. Pozostałości kokcydiostatyków w mięsie i jajach ze względu na ich powszechne dodawanie do pasz stwarzają zagrożenie dla zdrowia konsumentów oraz środowiska.

Dlatego też oznaczanie zawartości nieorganicznego arsenu czy też zawartości soli amonowej maduramycyny w paszach wg ściśle określonych i jednolitych wytycznych jest niezwykle ważne i są one kontrolowane w ramach programów urzędowej kontroli pasz w Polsce. Laboratoria Zakładów Higieny Weterynaryjnej upoważnione do badań w ramach urzędowej kontroli pasz są zobligowane przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 882/2004 do stosowania tych metod.

Opublikowanie tych norm w polskiej wersji językowej jest bardzo istotne zarówno dla producentów pasz, jak i instytucji urzędowego nadzoru oraz budowy zaufania w zakresie bezpieczeństwa pasz. Badania zawartości nieorganicznego arsenu i dodatków paszowych stosowanych przeciwko kokcydiozie u zwierząt będą prowadzone wg sprawdzonych, uznanych metod, a próbki do badań będą przygotowane wg jednolitych standardów.

Sektor Żywności, Rolnictwa i Leśnictwa

Transformatory

KT 79 ds. Transformatorów Energetycznych

Rozpoczęto prace nad polską wersją językową normy **PN-EN 60076-3 Transformatory - Część 3: Poziomy izolacji, próby wytrzymałości elektrycznej i zewnętrzne odstępy izolacyjne w powietrzu**.

Norma ta podaje szczegóły dotyczące stosowanych prób dielektrycznych i minimalnych ilości prób dielektrycznych. Podano w niej zalecane minimalne zewnętrzne odstępy w powietrzu pomiędzy czynnymi częściami i pomiędzy czynnymi częściami a ziemią do wykorzystania w przypadku, gdy odstępy te nie są wyspecyfikowane przez nabywcę.

Instalacje elektroenergetyczne

KT 4 ds. Techniki Świetlnej

Rozpoczęto prace nad polską wersją językową projektów norm:

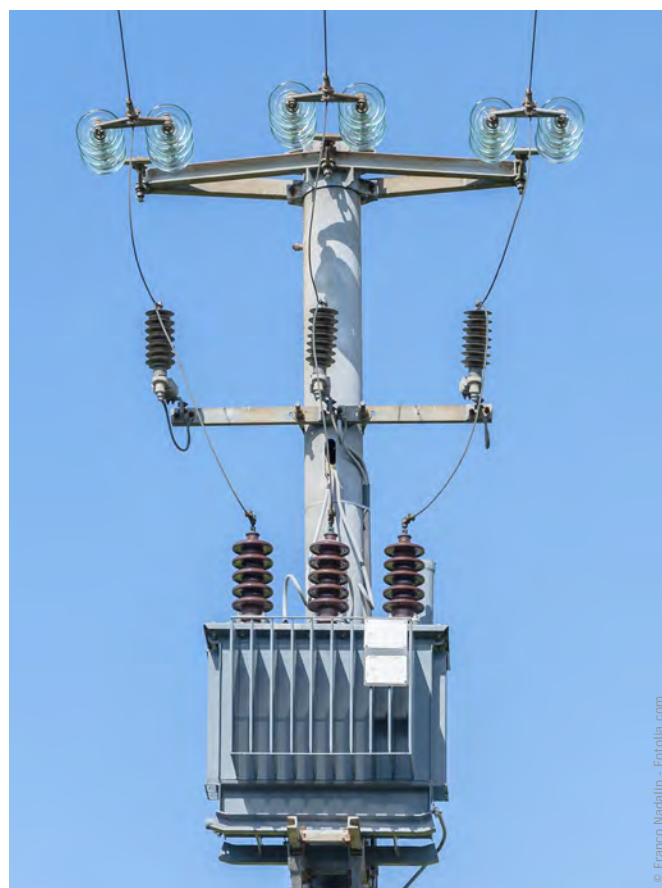
- prPN-EN 50522 Uziemienie instalacji elektroenergetycznych prądu przemiennego o napięciu wyższym od 1 kV

Podano wymagania dotyczące projektowania i montażu uziemień w instalacjach elektrycznych sieci prądu przemiennego o napięciu nominalnym wyższym od 1 kV, w celu zapewnienia bezpiecznego i prawidłowego ich działania. Określono rodzaje instalacji uziemiających, podstawowe kryteria wyboru poziomu izolacji, środków bezpieczeństwa, budowy instalacji uziemiających oraz przeglądu i badań.

- prPN-EN 61936-1 Instalacje elektroenergetyczne prądu przemiennego o napięciu wyższym od 1 kV - Część 1: Postanowienia ogólne

Podano ogólne zasady dotyczące instalacji elektroenergetycznych w sieciach prądu przemiennego o napięciu nominalnym wyższym od 1 kV i częstotliwości nominalnej do 60 Hz włącznie, w zakresie projektowania, budowy oraz zapewnienia bezpiecznego i prawidłowego ich działania. Określono rodzaje instalacji, podstawowe wymagania dotyczące urządzeń, wyboru poziomu izolacji, środków bezpieczeństwa, budowy instalacji uziemiających oraz przeglądu i badań.

Rozpoczęto również prace na zamówienie nad zmianą do ww. projektu normy prPN-EN 61936-1:2011/prA1P.

Izolatory

KT 76 ds. Izolatorów

Została opublikowana norma:

- **PN-EN 50180-1:2016-02 Izolatory przepustowe na napięcia powyżej 1 kV aż do 52 kV oraz prądy od 250 A do 3,15 kA do transformatorów napełnionych cieczą izolacyjną - Część 1: Ogólne wymagania dla izolatorów przepustowych**

Przedmiotem niniejszej Normy Europejskiej są wymagania umożliwiające wymienialność ceramicznych i żywicznych izolatorów przepustowych na znamionowe napięcia powyżej 1 kV aż do 52 kV włącznie oraz na znamionowe prądy od 250 A do 3,15 kA i częstotliwości od 15 Hz do 60 Hz, przeznaczonych do transformatorów napełnionych cieczą izolacyjną.

W niniejszej Normie Europejskiej podano zasadnicze wymiary zapewniające wymienialność izolatorów przepustowych oraz umożliwiające poprawny montaż i wymianę współpracujących elementów wtykowej głowicy kablowej o równoważnych parametrach znamionowych.

Zatwierdzono:

- prPN-EN 50180-2 Izolatory przepustowe na napięcia powyżej 1 kV aż do 52 kV oraz prądy od 250 A do 3,15 kA do transformatorów napełnionych cieczą izolacyjną - Część 2: Wymagania dla części składowych izolatorów przepustowych

Dodatkowe wymiary są powiązane z rysunkami i tablicami w EN 50180-1. W celu umożliwienia lepszego zrozumienia dodatkowych postanowień przywołano oraz rozszerzono niektóre tablice z EN 50180-1. Tę Normę Europejską można obecnie stosować do izolatorów przepustowych na najwyższe napięcie 52 kV.

- prPN-EN 50180-3 Izolatory przepustowe na napięcia powyżej 1 kV aż do 52 kV oraz prądy od 250 A do

3,15 kA do transformatorów napełnionych cieczą izolacyjną - Część 3: Wymagania dotyczące mocowania izolatorów przepustowych

Zakres EN 50180-1 rozszerzono o szczegóły konstrukcyjne mocowań i ich detale. Te informacje są istotne w zastosowaniach zapewniających wymienialność urządzeń. W celu umożliwienia lepszego zrozumienia dodatkowych postanowień, niektóre wymiary z EN 50180-1 powtórzono w tej części Normy Europejskiej. Zakres tej części normy rozszerzono o elementy mocujące do izolatorów przepustowych na najwyższe napięcie 52 kV.

Sektor Elektryki

NORMALIZACJA
NUMER SPECJALNY WIADOMOŚCI PKN

SYSTEMY ZARZĄDZANIA

ENERGIA

INFORMACJA

JAKOŚĆ

ŚRODOWISKO

W zurbanizowanym i z informatyzowanym świecie systemy zarządzania zyskują na znaczeniu. Najnowszy numer tematyczny PKN został poświęcony właśnie im.

W publikacji znajdują Państwo artykuły dotyczące:

- nowelizacji ISO 9001- system zarządzania jakością
- nowelizacji ISO 14001- systemy zarządzania środowiskowego
- systemów zarządzania bezpieczeństwem informacji (PN-ISO/IEC 27001:2014)
- systemów zarządzania energią (PN-EN ISO 50001)
- zarządzania ciągłością działania.

Publikację można kupić w sklepie internetowym: sklep.pkn.pl

Cena publikacji: **19,31 PLN**

www.pkn.pl

Komitety Techniczne Komitety Zadaniowe Podkomitety Techniczne

styczeń 2016

Komitety Techniczne

Zmiany zakresu tematycznego Komitetów Technicznych

- **KT 31 ds. Górnictwa Nafty i Gazu** rozszerzył zakres współpracy o ISO/TC 67/SC 9 Liquefied natural gas installations and equipment
- **KT 60 ds. Energoelektroniki i Przyrządów Półprzewodnikowych** rozszerzył zakres współpracy o CLC/BTTF 60-1 Assembly of electronic equipment (zakres przejęty od KT 293 ds. Podzespołów RC, Obwodów Drukowanych i Montażu Powierzchniowego)
- **KT 165 ds. Spawania i Procesów Pokrewnych** rozszerzył zakres współpracy o ISO/TC 44/SC 13 Brazing materials and processes i ISO/TC 44/SC 14 Welding and brazing in aerospace
- **KT 219 ds. Ciężkich Metali Nieżelaznych** rozszerzył zakres współpracy o ISO/TC 298 Rare earth
- **KT 225 ds. Lekkich Metali Nieżelaznych** rozszerzył zakres współpracy o ISO/TC 79/SC 12 Aluminium ores.

Nowi Przewodniczący Komitetów Technicznych

W styczniu Prezes PKN powołał na 4-letnią kadencję do pełnienia funkcji Przewodniczącego:

- w KT 10 ds. Zastosowań Metod Statystycznych **prof. dra hab. inż. Olgierda Hryniewicza** reprezentującego Instytut Badań Systemowych PAN
- w KT 110 ds. Surowców i Przetworów Zielarskich **dra Zdzisława Łowickiego** reprezentującego Instytut Włókien Naturalnych i Roślin Zielarskich
- w KT 133 ds. Opakowań **doc. dra inż. Bohdana Czerniawskiego** reprezentującego COBRO - Instytut Badawczy Opakowań
- w KT 157 ds. Zagrożeń Fizycznych w Środowisku Pracy **doc. dr inż. Danutę Augustyńską-Jakubowską** reprezentującą Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy
- w KT 158 ds. Bezpieczeństwa Maszyn i Urządzeń Technicznych oraz Ergonomii - Zagadnienia Ogólne **mgra inż. Józefa Gierasimiuka** reprezentującego Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy
- w KT 190 ds. Biologii Gleby **prof. dra hab. Stefana Martyniuka** reprezentującego Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa Państwowy Instytut Badawczy

- w KT 191 ds. Chemii Gleby **prof. Barbarę Maliszewską-Kordybach** reprezentującą Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa Państwowy Instytut Badawczy
- w KT 194 ds. Gipsu i Wyrobów z Gipsu **dra inż. Pawła Pichniarczyka** reprezentującego Instytut Ceramiki i Materiałów Budowlanych
- w KT 211 ds. Wyrobów do Izolacji Ciepłej w Budownictwie **dra inż. Roberta Geryłę** reprezentującego Instytut Techniki Budowlanej
- w KT 251 ds. Obiektów Mostowych **prof. dra hab. inż. Henryka Zobla** reprezentującego Politechnikę Warszawską
- w KT 280 ds. Jakości Powietrza **dra inż. Zygryda Witkiewicza** reprezentującego Wojskową Akademię Techniczną im. Jarosława Dąbrowskiego
- w KT 320 ds. Technologii Widowiskowej **mgra inż. Macieja Wojciechowskiego** reprezentującego Polskie Centrum Międzynarodowej Organizacji Scenografów, Techników i Architektów Teatru OISTAT.
- **BRUK-BET Sp. z o.o.** do KT nr 193 ds. Elementów Prefabrykowanych z Betonu Komórkowego i Elementów Niezbrojonych z Betonu Lekkiego Kruszywowego
- **Centrum Badań i Dozoru Górnictwa Podziemnego Sp. z o.o.** do KT 7 ds. Badań Nieniszczących
- **CERTA Sp. z o.o.** Spółka komandytowa do KT 138 ds. Kolejnictwa
- **DELTIM Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k.** do KT 237 ds. Artykułów dla Niemowląt i Małych Dzieci oraz Bezpieczeństwa Zabawek
- **Instytut Mechanizacji Budownictwa i Górnictwa Skalnego** do KT 308 ds. Oceny Uwalniania Substancji Niebezpiecznych z Wyrobów Budowlanych
- **Kronospan BS Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k.** do KT 185 ds. Ochrony Drewna i Materiałów Drewnopochodnych i KT 215 ds. Projektowania i Wykonawstwa Konstrukcji z Drewna i z Materiałów Drewnopochodnych
- **SUN+ Agnieszka Turowska** do KT 2 ds. Sportu i Rekreacji.

Nowi Zastępcy Przewodniczącego Komitetów Technicznych

W styczniu Prezes PKN powołał na 4-letnią kadencję do pełnienia funkcji Zastępcy Przewodniczącego:

- w KT 190 ds. Biologii Gleby **prof. dra hab. Wiesława Barabasza** reprezentującego Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie
- w KT 191 ds. Chemii Gleby **mgra inż. Danutę Kowalską** reprezentującą Instytut Techniczny Wojsk Lotniczych.

Nowi Sekretarze Komitetów Technicznych

W styczniu Prezes PKN powołał do pełnienia funkcji Sekretarza:

- w KT 259 ds. Poczty **mgra inż. Piotra Gaszewskiego** reprezentującego Poczte Polską SA.

Nowi członkowie Komitetów Technicznych

W styczniu Prezes PKN powołał na członków KT następujące podmioty:

- **Akademię Górniczo - Hutniczą im. Stanisława Staszica w Krakowie** do KT nr 193 ds. Elementów Prefabrykowanych z Betonu Komórkowego i Elementów Niezbrojonych z Betonu Lekkiego Kruszywowego

Odwołania członków Komitetów Technicznych

W styczniu Prezes PKN odwołał z członka KT następujące podmioty:

- **Polskie Centrum Badań i Certyfikacji SA** z KT 270 ds. Zarządzania Środowiskowego
- **Instytut Łączności - Państwowy Instytut Badawczy** z KT 8 ds. Terminologii, Dokumentacji i Symboli Graficznych, Oznaczeń Wielkości i Jednostek Miar w Elektryce.

Podkomitety Techniczne

Nowi członkowie Podkomitetów Technicznych

W styczniu Prezes PKN powołał na członka PK:

- **EWE energia Sp. z o.o.** do KT 277/PK 3 ds. Przesyłu Paliw Gazowych.

PRENUMERATA Polskich Norm

Dzięki temu zyskasz:

- **RABAT - 20%** od ceny katalogowej dla wszystkich prenumeratorów
- **Aktualną informację.** Będziesz otrzymywał co miesiąc wszystkie nowo opublikowane produkty z zamówionych dziedzin, grup lub podgrup ICS
- Jeżeli w danym miesiącu nie ukaże się żaden z zamówionych produktów normalizacyjnych zostaniesz o tym poinformowany

Podstawą prenumeraty jest szóste wydanie Międzynarodowej Klasyfikacji Norm (ICS), z którą można zapoznać się na stronie <http://www.pkn.pl>

Kontakt:

Polski Komitet Normalizacyjny

Wydział Sprzedaży i Marketingu

tel. 22 55 67 830; 22 55 67 741; 22 55 67 694

e-mail: wsmsekr@pkn.pl

Zamów roczną prenumeratę na:

- Polskie Normy - PN
- Zmiany do Polskich Norm
- Polskie Dokumenty Normalizacyjne - PKN

ICS (International Classification for Standards) to Międzynarodowa Klasyfikacja Norm.

Jest podstawą do szeregowania dziedzinowego norm w katalogach norm międzynarodowych, regionalnych i krajowych, a także podstawą systemu prenumeraty. Może być również stosowana do klasyfikacji norm i dokumentów normatywnych w bazach danych, bibliotekach, itp.